

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Hadtudományi Doktori Iskola

Bertalan Dávid egy. alezredes

**A közös döntéshozatal és a vezetés-irányítás kialakításának szükségessége
és lehetőségei a Magyar Honvédség és a rendészeti szervek
együttműködésében**

című doktori (PhD) értekezésének szerzői ismertetője

TÉZISFÜZET

Témavezető:

Dr. Boldizsár Gábor ezredes PhD

Budapest, 2024.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	2
A tudományos probléma megfogalmazása	4
A kutatás hipotézisei	4
A kutatás célkitűzései.....	5
Kutatási módszerek.....	7
Az értekezés felépítése.....	8
A kutatómunka összegzése	10
Összegzett következtetések	11
Új tudományos eredmények.....	15
A kutatási eredmények gyakorlati felhasználhatósága, ajánlások, további kutatást igénylő területek.....	16
Publikációs jegyzék	18
Szakmai és tudományos önéletrajz.....	19

Bevezetés

Az 2001. szeptember 11-i terrortámadások, amelyek a New York-i Világkereskedelmi Központ ikertornyait, illetve egyéb kormányzati épületeket céloztak meg, alapjaiban változtatták meg a hadviselés alapelveit és gyakorlatát. Az Afganisztánban, majd Irakban végrehajtott katonai beavatkozások tovább erősítették ezeket a változásokat, mélyrehatóan érintve a Magyar Honvédség és közvetve a rendészeti szervezetek működését. A generációs hadviselési elméletek, különösképpen a negyedik generációs hadviselés elmélete, amely az aszimmetrikus konfliktusokat helyezi a középpontba, egyre nagyobb figyelmet kaptak, mivel az Amerikai Egyesült Államok¹ és szövetségesei olyan ellenséggel néztek szembe, amelyik ezt a hadviselési formát alkalmazta. A nemzetközi terrorizmus új típusú kihívások elé állította a „nyugati” demokráciák rendészeti és nemzetbiztonsági struktúráit. Különösen az Iszlám Állam nevű terrorszervezet tevékenysége hozta el az aszimmetrikus harc valóságát Európába. A 2014-ben indult ukrán válság, a Krím anektálása, és a kelet-ukrajnai folyamatos konfliktus a hibrid hadviselést helyezte a figyelem középpontjába, majd 2022-ben a helyzet tovább eszkalálódva magas intenzitású konfliktussá vált, amely további változásokat indukált elsősorban az európai régióhoz tartozó „nyugati” társadalmakban is. A szervezett bűnözés és a nemzetközi kábítószer-kereskedelem egyes országokban, mint például Mexikó, olyan mértéket öltött, hogy a rendészeti erők, eszközök és módszerek már kevésnek bizonyultak a válság kezelésére. A narkoterrorizmus és annak kezelése a katonai, rendészeti és titkosszolgálati szervezetek nemzeti és nemzetközi együttműködését teszi szükségessé. A 2015-ös közel-keleti válság során, majd az afrikai Száhel-övezet instabilitása miatt indult illegális migrációs hullám további kihívásokat állított az európai országok elé, melynek következtében a menekültválság továbbra is kiemelt téma a biztonságpolitikai kutatásokban.

A 21. század változó biztonsági környezete globális, regionális és lokális szinteken egyidejűleg egyre inkább kiszámíthatatlanná, bizonytalanná és gyorsan változóvá vált, ami jelentősen determinálja a rendészeti és katonai hivatásrendek egymáshoz való közeledési folyamatát. Ebből kifolyólag kutatásom egyik alapvető iránya a megváltozott biztonsági helyzetből eredő kihívások, kockázatok és fenyegetések elemzése volt, amelyek kezelése során egyértelműen körvonalazódott egy holisztikus szemléletű, összkormányzati igény. Másik fő irányvonalként jelentkezett a rendészeti és honvédelmi szervezetek szervezeti kultúrájának alapjai, továbbfejlesztése irányainak és lehetőségeinek vizsgálata, alapvetően vezetéselméleti kontextusban. A

¹ United States of America – USA – Amerikai Egyesült Államok

két irányvonal által determinált környezetben vizsgáltam a közös döntéshozatal és a vezetés-irányítás kialakításának szükségességét, lehetőségeit a Magyar Honvédség és a rendészeti szervek együttműködésében. A 21. század bonyolult biztonsági környezetében a fenyegetések sokszínűsége és a kihívások összetettsége megkívánja a különböző erőforrások, kooperatív tudás és kompetenciák átfogó szemléletű, összehangolt alkalmazását. Az együttműködés ebben az összefüggésben nem csupán egy lehetséges megoldás, hanem egy stratégiai szükségszerűség, amely elengedhetetlen az ország védelmének és a közrend biztosításának szempontjából.

A témaválasztást objektív és szubjektív indokok kölcsönösen motiválták. Objektív tényezőként jelentkezett az a tény, hogy a 2001. szeptember 11-ei terrortámadás után a világ gyökeresen megváltozott. A támadást követően a „Globális terror elleni háború” nevében az Amerikai Egyesült Államok vezette koalíciók elsőként megszállták Afganisztánt, majd utána Irakot is. Bár a "nyugati" hatalmak gyorsan győzedelmeskedtek a "hagyományos" háborúban, mindkét országban hosszú ideig jelen voltak nemzetközi katonai és rendőri kontingensek. Köszönhető ez annak, hogy a háború lezárását követően megjelentek az aszimmetrikus hadviselést folytató ellenségek, akik merőben új típusú feladatok elé állították a másik felet. Ehhez kapcsolódóan a 2010-es évek közepén Európában is ismét megjelent a terrorizmus, amely a katonai dimenzió mellett, a rendészeti és titkosszolgálati szervekre is jelentős nyomást gyakorolt. Mindemelett további biztonsági kihívások, mint a hibrid hadviselés, a szervezett bűnözés, a nemzetközi kábítószer-kereskedelem, illetve az illegális migráció okozta válságok a világ minden táján a hivatásrendeket az egymáshoz való közeledésre motiválták.

Szubjektív motivációm a témaválasztáshoz pedig az a személyes érdeklődés adta, hogy magam is a rendvédelem területén tevékenykedem, így nap mint nap találkozom az aktuális biztonsági kihívások elemzéseivel és dokumentumaival. A szervezeti kultúra formálása és a vezetéselmélet elméleti és gyakorlati tárgykörei az én munkámban is kiemelt szerepet kapnak, mert közel egy évtizede töltök be vezetői pozíciót. Az Országgyűlési Őrségen belüli, valamint a társszervezetekkel való együttműködések kialakítása és ápolása szintén a feladatköröm részét képezi, ami lehetővé tette számomra, hogy szoros kapcsolatokat építsek ki a rendvédelmi és honvédelmi szakterületen dolgozó kollégákkal. Liktor Lajos nyugalmazott rendőr ezredes, aki a Rendőrtiszti Főiskola bünyügyi nyomozói szakán volt a témavezetőm, majd azt követően mentorom maradt egészen haláláig, az alábbi tanácsot adta nekem: „*Egy jó rendőrnek két dolog számít, a szakmai profizmus és a piros, fehér, zöld!*” Pályám alatt mindig e szavak mentén igyekeztem eljárni, és úgy vélem, hogy kutatásaimat is ebben a szellemiségben végeztem.

A témaválasztás aktualitását az utóbbi években a globális és regionális biztonsági helyzet alapvető változásai indokolják, amelyek lokális szinten is mélyreható hatással vannak a

nemzetekre és az emberek mindennapjaira. Esetünkben akár egy magas intenzitású konfliktus sem zárható ki az orosz-ukrán háború eszkalálódása során. A disszertációban elemezett biztonsági fenyegetések és azok kezelésének módjai kulcsfontosságúak a nemzeti és a globális biztonság megőrzésében. Ennek fényében, kutatásom témája különösen aktuális és fontos a jelenlegi biztonsági helyzet kontextusában.

A tudományos probléma megfogalmazása

A kutatásom középpontjában álló probléma a 21. század új biztonsági fenyegetéseinek megjelenése – például az új típusú terrorizmus, a hibrid hadviselés, az illegális migráció és a nemzetközi bűnözés –, amelyek komplex kihívást jelentenek a rendészeti és honvédelmi szervezetek számára és szükségessé teszik a hatékony és integrált együttműködést. Ezek a fenyegetések nem csak a klasszikus biztonsági paradigmák átértékelését követelik meg, hanem arra is rávilágítanak, hogy a rendészeti és honvédelmi hivatásrendek közötti szorosabb koordináció és kooperáció elengedhetetlen a modern kor biztonsági kihívásainak megfelelő kezelésében. Kutatási problémámként azt vizsgálom, hogy a rendelkezésre álló vezetési és irányítási rendszerek, valamint a szervezeti kultúrák mennyire alkalmasak ezen fenyegetések effektív kezelésére. Különös figyelmet fordítok a Magyar Honvédség és a rendészeti szervezetek közötti meglévő együttműködési formák és mechanizmusok elemzésére, annak érdekében, hogy meghatározzam, milyen területeken van még szükség a kooperáció megerősítésére, fejlesztésére, vagy akár újrastrukturálására. Céloom, hogy konkrét javaslatokat tegyek a két hivatásrend közötti együttműködés továbbfejlesztésére, új szervezeti modellek és közös döntéshozatali eljárások bevezetésére, amelyek hozzájárulnak az ország össznemzeti védelmi képességének erősítéséhez. Ebben a kontextusban a megfogalmazott tudományos probléma megoldása kulcsfontosságú nem csak a szakmai közösség, hanem a társadalom szélesebb rétegei számára is, mivel a hatékony és integrált együttműködés elengedhetetlen a nemzeti és nemzetközi biztonság fenntartásához a mai összetett és dinamikusan változó világban.

A kutatás hipotézisei

Kutatásom során az alábbi 5 hipotézist kívántam igazolni vagy cáfolni:

1. A 21. század új, komplex kihívásainak hatékony kezeléséhez a nemzeti és nemzetközi jogszabályi környezet kiegészítésre, pontosításra szorul. A különböző biztonsági kockázatok és fenyegetések eltérő prioritásokkal jelennek meg a vonatkozó NATO², EU³,

² NATO – North Atlantic Treaty Organization – Észak-Atlanti Szerződés Szervezete

³ EU – Európai Unió

illetve honi főbb biztonsági dokumentumokban, jogszabályokban, azok azonban csak részben képeznek koherens rendszert.

2. Vannak olyan biztonsági környezetet érintő kihívások, kockázatok és fenyegetések, amelyek elleni fellépés mind a rendészeti, mind a honvédelmi szervek szempontjából relevánsak, azok konkrét beazonosítása szükségszerű. Ilyen fenyegetések lehetnek: a nemzetközi terrorizmus, a határokon átnyúló szervezett bűnözés, a nemzetközi kábító-szer-kereskedelem (narkoterrorizmus), a hibrid hadviselés, az illegális migráció, a kiberterrorizmus stb. Ezen jelenségek közvetlen és közvetett hatásai elleni hatékony védekezés pusztán katonai vagy rendészeti eszközökkel nem lehetséges, esetenként közös döntéshozatal szükséges.
3. A 21. század új típusú, mindkét hivatásrendet differenciált mértékben érintő biztonsági kihívásainak holisztikus kezelése érdekében a hivatásrendek egyes szervezeti elemeiben strukturális és vezetés-irányítási rendszert érintő változtatások szükségesek, amelyek alapja és előfeltétele egy szervezeti kultúra váltás véghezvitele melletti innovatív vezetéselméleti módszerek komplex alkalmazása. Azonban ez nem vonatkozik a hivatásrendek minden szervezeti elemére.
4. A hivatásrendek együttműködésében a törvény erejénél fogva általánosan érintett, vagy konkrétan kijelölt szervezetei közötti közös döntéshozatal rendszere, továbbá mind a békeidőszaki, mind az esetileg elrendelt operatív feladattal kapcsolatos együttműködési formák új megközelítéseket igényelnek. A kooperáció alapját a kölcsönös bizalom, a kölcsönösen egyeztetett és értelmezett fogalmi alapokon nyugvó közös tudásbázis, a szükségszerűen ideiglenesen létrehozott integrált adatbázisra épített releváns információ-megosztás, továbbá a dinamikus erőforrás-menedzsment képezi.
5. A hivatásrendek közötti együttműködés nem szubjektív igény, hanem törvényileg előírt, objektív szükségszerűség. Ennek alapján megalkotható egy olyan elméleti modell, amely a rendelkezésre álló humán, anyagi-technikai, gazdasági, pénzügyi erőforrások és az egyes szervezetek alapfeladatainak harmonizációjával hatékonyan támogatja a 21. század komplex biztonsági kihívásainak kezelését, továbbá erősíti hivatásrendi interoperabilitást és az állami rezilienciát.

A kutatás célkitűzései

A kutatás célkitűzései az alábbiak:

1. Elemezni a honi, illetve a főbb NATO és EU jogszabályi környezetet, a vonatkozó biztonsági és stratégiai dokumentumokat. Megállapítani, hogy a kutatás központi

témája milyen szinten reprezentált és milyen változtatások szükségesek a hatékonyság növelése érdekében.

2. Bemutatni a 21. század megváltozott biztonsági környezetében azon fenyegetések természetrajzát és humán környezetre gyakorolt hatásait, amelyek mind a katonai, mind a rendészeti hivatásrend tevékenységeit illetően relevánsak és kezelésükhöz hatékony együttműködés szükséges a közös döntéshozatali rendszerben.
3. Ismertetni azokat a szervezeti kultúra modelleket, amelyek alkalmazása lehetővé teheti a rendészeti és honvédelmi szervezetek számára, hogy hatékonyabban lépjenek fel a 21. század új, dinamikusan változó biztonsági kihívásaival szemben. Elemezni a Magyar Honvédség és a rendészeti szervezetek aktuális szervezeti kultúráit, felmérni azok erősségeit és gyengeségeit. Javaslatokat megfogalmazni azokra a területekre, ahol esetleges változtatásokra, finomításokra vagy teljes átalakításokra van szükség annak érdekében, hogy a szervezetek rugalmasabban és eredményesebben tudjanak reagálni a gyorsan változó biztonsági környezet követelményeire.
4. Elemezni és értékelni azokat a specifikus vezetési és irányítási módszereket és rendszereket, amelyek elengedhetetlenek a Magyar Honvédség és a rendészeti szervezetek számára a különböző, közösen érintett biztonsági kihívások kezelése kapcsán. Kiemelt figyelmet fordítok arra, hogy azonosítsam azokat az innovatív és hatékony megközelítéseket, amelyek segítségével ezek a szervezetek hatékonyabban tudnak reagálni és fellépni a közös biztonsági kockázatok, például a terrorizmus, a hibrid hadviselés, és a nemzetközi bűnözés stb. ellen. Meghatározni azokat az optimális vezetési struktúrákat és irányítási mechanizmusokat, amelyek lehetővé teszik a szorosabb együttműködést, a jobb koordinációt és a gyorsabb, rugalmasabb reakciót a biztonsági fenyegetésekre.
5. Bemutatni azokat az együttműködési formákat és megközelítéseket, amelyek különösen fontosak a disszertációm központi témájával – a Magyar Honvédség és a rendészeti szervezetek közötti kooperációval – kapcsolatban. Az elemzés során kitérni azokra a legjobb gyakorlatokra és innovatív megoldásokra, amelyek más országokban vagy nemzetközi szinten már bizonyították hatékonyságukat, és potenciálisan adaptálhatóak a magyar kontextusba. Azonosítani azokat az összehangolt fellépési stratégiákat, kommunikációs csatornákat és operatív eljárásokat, amelyek elősegítik a szervezetek közötti zökkenőmentes együttműködést, kooperatív szervezeti tanulást, a tudásmegosztást és a közös célok hatékony elérését.

6. A kutatás végső célkitűzése: megalkotni egy olyan elméleti integrált biztonsági együttműködési modellt, ami a kölcsönös bizalomra, egységesen elfogadott alapelvekre és szilárd törvényi alapokra, közös fogalomtárra épített kollektív tudásbázisra támaszkodik, ezzel elősegítve a rendészeti és honvédelmi hivatásrendek közötti harmonikus együttműködést. Ez a modell nem csupán elméleti keretet biztosítana az együttműködés javításához, de gyakorlati útmutatást is kínálna az ellenálló képesség erősítésére, különös tekintettel a nemzeti biztonságot érintő kihívásokra és fenyegetésekre.

Kutatási módszerek

Kutatásom során elsősorban az induktív módszertant részesítettem előnyben, amelyet egy összefüggés-feltáró megközelítéssel együtt alkalmaztam. Szolgálati feladataimból kifolyólag az Országgyűlési Őrségnél eltöltött évek alatt széles körű tapasztalatokat szereztem az együttműködési megállapodások terén, különösen a Magyar Honvédség különböző alakulataival való kapcsolattartás és a különleges jogrenddel kapcsolatos feladatok tekintetében. Ezek a gyakorlati tapasztalatok jelentős inspirációt nyújtottak kutatásomhoz, ami lehetővé tette, hogy valós helyzeteket és példákat integráljak a disszertációba. Ennek a gyakorlati alapnak köszönhetően a kutatásom olyan valós problémákat és megoldási javaslatokat tudott felszínre hozni, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a rendészeti és honvédelmi szervezetek napi működéséhez és együttműködéséhez.

Kutatásom alapját primer és szekunder források egyaránt képezték, amelyek segítségével a kutatási céljaim elérésére és a hipotézisek igazolására, bizonyítására törekedtem. A kutatás elején a dokumentumelemzés állt a középpontban, kiemelten a magyar és angol nyelvű folyóiratcikkekre, publikációkra, könyvekre és a releváns szakirodalomra összpontosítva. Ennek során alaposan áttanulmányoztam a vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalmat, valamint elemzést végeztem a hazai és nemzetközi (NATO és EU) jogszabályi környezet kulcsfontosságú elemein. Ez a módszer lehetővé tette számomra, hogy alaposan megvizsgáljam és értékeljem azokat a dokumentumokat, amelyek relevánsak voltak kutatási témám szempontjából, és ezáltal megalapozott következtetéseket vonjak le.

Kutatásom egyik kulcseleme a rendészeti és katonai vezetőkkel folytatott strukturált interjúsorozat volt, amelyet kvalitatív módszertannal végeztem. Az interjúk során 17 különböző rendfokozatú és beosztású vezetővel készítettem beszélgetéseket, amelyek gazdag és mélyreható betekintést nyújtottak a kutatási témához. Az interjúk eredményeit alaposan elemeztem és értékeltem, amelyből levont következtetéseimet a disszertáció tartalmába integráltam. Az

interjúk összegzése és azokból származó főbb megállapítások az első mellékletben kerültek részletes bemutatásra, hozzájárulva ezzel a kutatási eredmények átfogóbb megértéséhez.

Kutatásom során kiegészítő módszerként egy online kérdőívet is alkalmaztam, amelyet 233 hivatásos katona és rendészeti alkalmazott töltött ki. Ez a kvantitatív módszerrel értékelt anonim adatgyűjtési forma lehetővé tette számomra, hogy széleskörű és objektív betekintést nyerjek a különböző hivatásrendek állományának véleményére és tapasztalataira. A kérdőív eredményeinek elemzése kulcsfontosságú információkat szolgáltatott a disszertáció megállapításaihoz és következtetéseihez. Az így kapott adatok és elemzések részletesen a második mellékletben kerültek dokumentálásra, tovább erősítve ezzel a kutatás empirikus alapját.

Számos alkalommal személyesen vettem részt nemzetközi konferenciákon, haditechnikai kiállításokon, ahol akár előadóként, akár delegáltként lehetőségem volt a biztonsági szektor hazai és nemzetközi szereplőivel interaktív konzultációkat folytatni, egyedi megfigyeléseket végezni a biztonsági szektor interoperabilitási kérdésköreiről angol nyelven, továbbá a kooperatív tanulás módszertanát követtem a hazai közszolgálati gyakorlatokon, illetve az azokra való gyakorlati felkészülés során az általam tartott speciális kiképzések során.

Az adatgyűjtésből és elemzésből származó információk alapos ellenőrzése és értékelése után logikai műveletek segítségével vonhattam le következtetéseket, amelyeket rendszerezve mutattam be. Ezen folyamat eredményeként gyakorlati tapasztalatokkal is sikerült alátámasztanom a téma aktualitását, a kutatás hipotéziseit. Ezek az eredmények összhangban állnak a kutatás eredeti célkitűzéseivel, hozzájárulva ezzel a tudományos közösség által ismert ismeretanyag bővítéséhez.

A kutatás során nyert következtetések és eredmények új tudományos eredmények eléréséhez vezettek. Ezek alapján ajánlásokat dolgoztam ki, melyek célja, hogy normatív, gyakorlati útmutatást nyújtsanak a rendészeti és honvédelmi szektor különböző területein dolgozó munkatársak számára. Ezek az ajánlások irányelveket és konkrét lépéseket tartalmaznak, amelyek segítségével a szervezetek hatékonyabban tudnak reagálni a különféle biztonsági kihívásokra és fenyegetésekre, valamint elősegítik a rendészeti és honvédelmi hivatásrendek átfogó szemléletű, koordinált válaszadását a biztonsági környezet változásai által indukált helyzetekre.

Az értekezés felépítése

A Bevezetésben körvonalazásra kerül a kutatás témájának aktualitása és indoklása. Itt kerül bemutatásra, hogy miért választottam ezt a témát, és milyen objektív, illetve szubjektív tényezők motiválták a döntésemet, valamint a kutatás hipotéziseit, célkitűzéseit, továbbá a kutatási problémát is itt ismertetem.

Az első fejezetben a kutatási témához kapcsolódó fogalmak tisztázását végzem el, amely stabil alapot biztosít a további elemzések és vizsgálatok végrehajtásához. A központi fogalmak kapcsán világosan kifejezem, hogy a szakirodalomban fellelhető számos definíció közül melyeket tartom irányadónak.

A második fejezet középpontjában a vonatkozó honi- és nemzetközi jogszabályi környezet, a biztonsági dokumentumok rendszere áll. A fejezet a kutatás jogi háttérét és a biztonsági stratégiákat elemzi, beleértve a honi és nemzetközi (főbb NATO és EU) jogszabályi környezetet, valamint a különleges jogrendi működést és a védelmi igazgatás szerepét.

A harmadik fejezet a 21. századi biztonsági kihívások, veszélyek és fenyegetések részletes elemzésére összpontosít, különösen azokra, amelyeknél a rendészeti és katonai szervezetek közötti szoros együttműködés elengedhetetlen a hatékony kezeléshez.

A negyedik fejezet két fő részre bontva tárgyalja a szervezeti kultúra és a vezetés-irányítási rendszerek hivatásrendekben betöltött szerepét. Az első rész a szervezeti kultúra fontosságát helyezi előtérbe, vizsgálva annak jellemzőit és jelenlegi állapotát a rendészeti és honvédelmi szervezetek kontextusában. A fejezet második része a vezetés-irányítási módszerekre, rendszerekre összpontosít, kiemelve a küldetésalapú vezetés jelentőségét és annak alkalmazását a hivatásrendek gyakorlatában. Külön figyelmet fordítok azokra a lehetséges irányokra, melyek támogatják a szervezeti adaptációt és a hatékony vezetést, a jelenlegi rendszerek értékelése mellett.

Az ötödik fejezet a hivatásrendek közötti együttműködés fontosságát és lehetőségeit vizsgálja, kiemelve a közös döntéshozatal szükségességét és az együttműködési formákat. A fejezet áttekinti az eddigi együttműködési tapasztalatokat, azok sikereit és kihívásait, valamint azokat az akadályokat, amelyek korlátozhatják a hivatásrendek közötti hatékony koordinációt. Különös figyelmet fordít azon megközelítésekre, amelyek nemzetközi válságkövetekben, illetve különböző biztonsági kihívásokra reagálva kerültek alkalmazásra.

A hatodik fejezet az általam létrehozott Integrált Biztonsági Együttműködési Modell (IBEM modell) alapos bemutatásával foglalkozik, amely a Magyar Honvédség és a rendészeti szervek közötti együttműködés új kereteit kívánja meghatározni. A modell célja, hogy átfogó, normatív szemléletű és strukturált keretet biztosítson a különböző hivatásrendek közötti kooperációnak, mind békeidőszakban, mind különleges jogrendi helyzetekben. A fejezet részletesen tárgyalja a modell alapelveit, az együttműködés szereplőit, a kooperáció különböző formáit, valamint az együttműködés jogszabályi és stratégiai háttérét. Kiemelt figyelmet fordít az IBEM gyakorlati megvalósítására, beleértve a hadijátékok és a kísérletezés jelentőségét is, mint az

együtműködési modell fontos elemeit. Az egyes fejezetek végén rögzítem a részkövetkeztetéseimet.

A Befejezés során összegzem a kutatómunkámat, az összegzett következtetéseim alapján kiemelem a tudományos eredményeimet, majd ajánlásokat fogalmazok meg azok gyakorlati felhasználhatóságára, jelezve a további kutatási irányokat, amelyek hozzájárulnak a rendészeti és katonai együtműködés elméleti és gyakorlati megértéséhez. Bemutatom, hogy hogyan alkalmazhatók ezek az eredmények a mindennapi szakmai gyakorlatban, és hogyan segíthetik elő a Magyar Honvédség és a rendészeti szervek közötti hatékony kooperációt.

A kutatómunka összegzése

A kutatás fő célja az volt, hogy megvizsgáljam a 21. század biztonsági kihívásait, és ezek hogyan befolyásolják a rendészeti és honvédelmi szervezetek közötti együtműködést. A kutatás első részében különös figyelmet fordítottam az aszimmetrikus hadviselés, a hibrid fenyegetések, a kiberbűnözés és a nemzetközi terrorizmus által jelentett kihívásokra, valamint az illegális migráció és a nemzetközi bűnözés okozta biztonsági problémákra.

A kutatómunka elvégzése során kiderült, hogy a változó biztonsági környezet miatt elengedhetetlen az egységes, koordinált fellépés és a hivatásrendek közötti szoros együtműködés. A disszertáció alapján megfogalmazott Integrált Biztonsági Együtműködési Modell (IBEM) célja, hogy keretet biztosítson a rendészeti és honvédelmi szervezetek közötti hatékony kooperációhoz, amely képes alkalmazkodni a dinamikusan változó kihívásokhoz és fenyegetésekhez.

A kutatás módszertanilag széles körűen támaszkodott szakirodalmi áttekintésre, dokumentumelemzésre, strukturált interjúkra és kérdőíves felmérésekre, amelyek lehetővé tették a téma multidiszciplináris megközelítését és a kutatási célok széles körű vizsgálatát. A gyűjtött adatok elemzése és értékelése során számos új tudományos eredmény született, amelyek hozzájárulnak a rendészeti és honvédelmi szektorok közötti együtműködés elméleti és gyakorlati megközelítéséhez.

Összességében a kutatómunka jelentős mértékben hozzájárult a rendészeti és honvédelmi szervezetek közötti együtműködés, a közös döntéshozatali folyamatok és a szervezeti kultúra változásainak, valamint a vezetés-irányítási rendszer újszerű megközelítéseinek megértéséhez. A disszertáció eredményei nemcsak a tudományos közösség számára jelentenek hozzáadott értéket, hanem a gyakorlati szereplők számára is iránymutatást nyújtanak a jövőbeli együtműködések fejlesztése és a biztonsági kihívások hatékony kezelése terén.

Összegzett következtetések

A kutatás hipotéziseit igazoltam a disszertációban bemutatott eredményeimmel és következtetésemmel. Az értekezés egyes fejezeteiben bemutatott részkövetkeztetések, a megfogalmazott hipotézisek, valamint a kutatási célok és a kutatás során elért eredmények alapján a következő összesített következtetésekre jutottam:

A) Az értekezés első fejezetének középpontjában a fogalmi bázis kialakítása, tisztázása, a disszertáció fogalmi keretének megalapozása volt az elsődleges cél. A széleskörű irodalomkutatás és a fogalmi tisztázások során megállapítottam, hogy számos fogalom esetében nem létezik egyetemesen elfogadott definíció. Ezért a disszertációban saját álláspontot alakítottam ki a vizsgált fogalmakról, ami lehetővé tette számomra, hogy egyértelmű és koherens keretet adjak a kutatásnak.

A kutatás eredményeként kialakított tudásbázis alapvető fontosságú a hivatásrendek közötti hatékony együttműködés és a közös döntéshozatali folyamatok előmozdításában. Ez nemcsak a különböző hivatásrendi kultúrák közötti megértést segíti elő, hanem hozzájárul a nemzeti és nemzetközi biztonsági kihívásokra való hatékony reagáláshoz is. Az első fejezet részkövetkeztetéseit az 1.11-es alfejezetben foglaltam össze.

B) A második fejezetben a rendészeti és honvédelmi hivatásrendek közötti együttműködésre vonatkozó jogszabályi és stratégiai/biztonsági keretrendszer elemzése került előtérbe. A hipotézis alapján a 21. század új biztonsági kihívásainak hatékony kezelése érdekében szükség van a nemzeti és nemzetközi jogszabályi környezet továbbfejlesztésére és pontosítására. Kutatásom célja ennek megfelelően a létező jogszabályok és biztonsági dokumentumok részletes elemzése volt, kiemelten az együttműködésre vonatkozó rendelkezések figyelembevételével.

A következtetések rámutattak, hogy jelenleg nem létezik egy minden hivatásrendre egyformán alkalmazható, egységes jogi szabályozás a hivatásrendek együttműködésére vonatkozóan, bár a Vbö.⁴ megfelelő keretet és alapot biztosít annak. A rendészeti és a honvédelmi szervezetek közötti együttműködés jelenleg elsősorban az ágazati szabályozók által meghatározott kereteken belül, és különböző együttműködési megállapodások alapján valósul meg. Ezenfelül a jogszabályok részletes vizsgálata során megállapítottam, hogy bár a Magyar Honvédség és a rendészeti szervezetek közötti együttműködést több törvény is előírja, a gyakorlatban mégis szükség van további harmonizációra és pontosításokra a kooperációt elősegítő jogi keretek tekintetében. Eredményeim azt mutatják, hogy a kutatási cél megvalósítása érdekében szükséges lenne a nemzeti és nemzetközi jogszabályi környezet kiegészítése és pontosítása, valamint egy

⁴ 2021. évi XCIII. törvény A védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról

egységes, koherens keretrendszer kialakítása a rendészeti és honvédelmi hivatásrendek közötti együttműködés erősítése érdekében.

A második fejezetben sikerült igazolnom az első hipotézisemet, mely szerint a 21. század új és komplex kihívásainak hatékony kezeléséhez szükség van a nemzeti és nemzetközi jogszabályi környezet kiegészítésére és pontosítására. Megállapítottam, hogy a különböző biztonsági kockázatok és fenyegetések különböző prioritásokkal szerepelnek a NATO, az EU és a hazai főbb biztonsági dokumentumokban és jogszabályokban. Azonban ezek a rendelkezések csak részben alkotnak koherens rendszert, ami indokolja a jogszabályi környezet további fejlesztését. Az második fejezet részkövetkeztetéseit az 2.4-es alfejezetben foglaltam össze.

C) A harmadik fejezet a 21. század kihívásait, kockázatait és fenyegetéseit helyezte fókuszba, kiemelve azok összetettségét, amelyek egyaránt érintik a rendészeti és a honvédelmi hivatásrendeket. A hipotézis szerint ezek a fenyegetések olyan széles spektrumot ölelnek fel, hogy azok elleni védekezés csak közös erőfeszítéssel lehetséges, mely szükségessé teszi az együttműködést és a közös döntéshozatalt. A kutatási cél ennek megfelelően az volt, hogy feltárja, milyen természetűek és milyen hatással bírnak ezek a fenyegetések a társadalomra és hogyan lehet azok ellen a leginkább hatékonyan fellépni.

A kutatás eredményeképpen kiderült, hogy a globális biztonsági környezet dinamikus változásai új, komplex kihívásokat hoztak a felszínre, amelyek egyaránt érintik a fizikai és digitális teret, és közvetlenül befolyásolják a társadalmak biztonságát és a hivatásrendek működését. Megállapítottam, hogy a hatékony reakciókhoz adaptív vezetési stílus, rugalmas együttműködés és a hálózati működés képessége szükséges. Igazoltam továbbá, hogy a határokon átnyúló és gyakran egymással összefüggő jelenségek, mint a szervezett bűnözés vagy a narko-terrorizmus, globális problémákat vetnek fel, melyek regionális és lokális szinten is kezelendők. Ezek a jelenségek rámutatnak arra, hogy a klasszikus rendészeti és katonai megközelítések mellett szükség van új stratégiák és közös döntéshozatali modellek kidolgozására.

Eredményeim alapján állítható, hogy a 21. század biztonsági kihívásainak hatékony kezelése érdekében elengedhetetlen a hivatásrendek közötti integrált együttműködés, mely a közös döntéshozatali mechanizmusokon és az egymás kompetenciáinak tiszteletben tartásán alapul. Ez a megközelítés nemcsak a hatékonyságot növeli, hanem hozzájárul a társadalmi biztonságérzet javításához és az állami ellenálló képesség növeléséhez.

A harmadik fejezetben igazoltam a második hipotézisemet, miszerint számos, a biztonsági környezetet érintő kihívás, kockázat és fenyegetés áll fenn, amelyek egyaránt relevánsak a rendészeti és a honvédelmi szervek számára, és ezek pontos azonosítása elengedhetetlen. Ilyen fenyegetések közé tartozik a nemzetközi terrorizmus, a határokon átnyúló szervezett bűnözés,

a nemzetközi kábítószer-kereskedelem, a hibrid hadviselés, az illegális migráció és a kiberhadviselés. Az értekezés megállapítja, hogy ezeknek a jelenségeknek a közvetlen és közvetett hatásai elleni hatékony védekezés nem lehetséges kizárólag katonai vagy rendészeti eszközökkel, és esetenként a közös döntéshozatal válik szükségessé. A harmadik fejezet részkövetkeztetéseit a 3.8-es alfejezetben foglaltam össze.

D) A negyedik fejezet két nagy részből tevődött össze, az első rész a szervezeti kultúra hivatásrendekben betöltött szerepével, jelentőségével foglalkozott, míg a második a vezetés-irányítási rendszerek jelenlegi helyzetét, illetve a fejlesztési lehetőségeit helyezte a középpontba. A szervezeti kultúra, mint dinamikus entitás mélyreható elemzése és a változások támogatása, amelyek lehetővé teszik a szervezetek számára, hogy alkalmazkodjanak és hatékonyan reagáljanak a változó kihívásokra. Az innovatív és hatékony vezetés-irányítási módszerek (mint például a küldetésalapú vezetésszemléltet) és rendszerek elemzése és alkalmazása, amelyek elősegítik a hatékony együttműködést és a gyors, rugalmas reagálást a közös biztonsági kockázatokra. A szervezeti kultúra jelentőségének elismerése és a változások támogatása, ami magában foglalja a vezetők és az állomány közötti kölcsönös bizalom és elkötelezettség erősítését, valamint az együttműködés és kommunikáció helyének és szerepének kiemelését a szervezetben.

A kutatás megállapította, hogy a rendészeti és honvédelmi szervezetek sikeres adaptációja és reagálása a 21. század új kihívásaira egy integrált megközelítést igényel, amely magában foglalja a szervezeti kultúra átalakítását, az innovatív vezetési módszerek alkalmazását és a szorosabb együttműködést a szervezetek között. Az eredmények alapján konkrét javaslatokat fogalmaztam meg a szervezeti kultúra és vezetési rendszerek fejlesztésére, amelyek elősegítik a szervezetek hatékonyabb alkalmazkodását és reagálását a változó biztonsági környezetre.

A negyedik fejezetben igazoltam a harmadik hipotézisemet, amely szerint a 21. század új típusú biztonsági kihívásainak hatékony kezelése érdekében szükségesek az egyes hivatásrendi szervezeti elemekben végrehajtott strukturális és vezetés-irányítási változtatások. Ezek a változtatások az innovatív vezetéselméleti módszerek komplex alkalmazásán és a szervezeti kultúra átalakításán alapulnak, bár nem minden szervezeti elemre terjednek ki. A negyedik fejezet részkövetkeztetéseit a 4.5-ös alfejezetben foglaltam össze.

E) Az negyedik megfogalmazott hipotézis az értekezés ötödik fejezetében került tárgyalásra, miszerint a hivatásrendek közötti együttműködés és a közös döntéshozatal új megközelítéseket igényel, kiemeli a kölcsönös bizalom, a közös tudásbázis és az optimalizált erőforrás-felhasználásának jelentőségét. A kutatási cél az együttműködési formák, megközelítések bemutatása volt, különös tekintettel a hivatásrendek közötti kooperációra.

A következtetések alapján a 21. század komplex biztonsági kihívásai átfogó és koherens válaszreakciókat igényelnek, melyek a különböző hivatásrendek koordinált együttműködésére épülnek. Az átfogó megközelítés alapján a NATO keretein belül megfogalmazott elméletek és a hálózati szervezeti felépítés jelentőségének hangsúlyozása rávilágít, hogy a hatékony együttműködés a közös nyelvezeten, a tudásbázison és az interoperabilitáson alapul. Az egymással való együttműködés javítása érdekében kiemelt jelentőséggel bír a közös fogalmi bázis kialakítása, az információmegosztás, valamint a rendészeti és katonai hivatásrendek közötti stratégiai közeledés. A fejezetben szintén elemeztem az Ellenálló Műveleti Konceptiót, valamint a Csapatok csapata koncepciót is, illetve bemutattam a hivatásrendek közötti együttműködés jelenlegi jellemzőit.

A kutatás eredményeként megállapítható, hogy a hivatásrendek közötti kooperáció erősítése, a közös döntéshozatal és az operatív eljárások összehangolása esszenciális a dinamikus változó biztonsági környezet hatékony kezeléséhez. Ez magában foglalja a rendészeti és katonai kapacitások összehangolt használatát, ahol a közös tudásbázis és a megosztott információk alapján kialakított integrált válaszok lehetővé teszik a kihívások, kockázatok és fenyegetések hatékony kezelését.

Az ötödik fejezetben igazoltam a negyedik hipotézisemet, amely szerint a hivatásrendek közötti együttműködés, beleértve a törvényileg érintett vagy konkrétan kijelölt szervezetek közötti közös döntéshozatal, valamint a békeidőszaki és esetleg elrendelt operatív feladatokkal kapcsolatos együttműködési formákat, új megközelítéseket igényel. Az együttműködés sikerességének alapját a kölcsönös bizalom, a kölcsönösen egyeztetett és értelmezett fogalmi alapokra épülő közös tudásbázis, a szükség szerint létrehozott integrált adatbázisokon alapuló információmegosztás, és a dinamikus erőforrás-menedzsment képezik. Az ötödik fejezet részkövetkeztetéseit az 5.5-ös alfejezetben foglaltam össze.

F) A hatodik fejezetben került ismertetésre az általam megalkotott Integrált Biztonsági Együttműködési Modell (IBEM modell). A kutatás végső célkitűzése egy olyan elméleti modell kidolgozása volt, amely a kölcsönös bizalomra, egységesen elfogadott alapelvekre, és szilárd törvényi alapokra támaszkodva támogatja a harmonikus együttműködést. Az IBEM modell öt alapelve – kölcsönös bizalom, küldetésalapú vezetés, közös célba vetett hit, az információk megosztása, és adaptív szervezeti kultúra – a gyakorlati együttműködés minden szintjén és formájában követendő irányelveket határoz meg. A modell kidolgozása során a kutatás rámutatott a békeidőszaki, különleges jogrendi és operatív együttműködések fontosságára, kiemelve, hogy a mindennapi kooperáció hatékonysága alapvető a válsághelyzetekben való sikeres közös felépítéshez.

Az IBEM modell a gyakorlati megvalósítás négy fő tényezőjét – fogalmi alapok, időszakfüggő együttműködés, erőforrás-optimalizáció, és hivatásrendi szervezeti kultúrák viszonyrendszere – hangsúlyozza. A modell által javasolt együttműködési formák és területek, valamint az informális és formális kapcsolatok szerepe kiemelten fontos az effektív együttműködés kialakításához. Az IBEM modell szereplői között több rendészeti és katonai szervezetet azonosít, amelyek alapfeladataikból adódóan kapcsolatba kerülhetnek a biztonsági kihívásokkal. A modell alkalmazását hadijátékok, közszolgálati gyakorlatok és kooperatív szervezeti tanuláson keresztül tesztelhetik, ami lehetőséget nyújt az elméleti alapok gyakorlati alkalmazásának finomítására. Továbbá az IBEM modell gyakorlati megvalósításának lépéseit szintenként differenciáltan határoztam meg (4+1. szint).

A hatodik fejezetben igazoltam az ötödik hipotézisemet, amely szerint a hivatásrendek közötti együttműködés nem csupán szubjektív igény, hanem törvényileg előírt, objektív szükségesség. Ezt alátámasztva, kifejlesztettem egy normatív elméleti modellt, amely a különböző erőforrások —humán, anyagi-technikai, gazdasági, pénzügyi— és az egyes szervezetek alapfeladatainak összehangolásával támogatja a 21. század komplex biztonsági kihívásainak hatékony kezelését a dinamikusán változó környezetben. Ez a modell nemcsak, hogy elősegíti a hivatásrendek közötti interoperabilitást, de az állami reziliencia erősítéséhez is hozzájárul. Összességében a hatodik fejezet következtetései alátámasztják az IBEM modell jelentőségét és alkalmazhatóságát a rendészeti és honvédelmi hivatásrendek közötti kezdeményező együttműködés erősítésére, ami elengedhetetlen a modern kor biztonsági kihívásainak hatékony kezeléséhez. Az ötödik fejezet részkövetkeztetéseit az 6.8-as alfejezetben foglaltam össze.

Új tudományos eredmények

Kutatásaim alapján az alábbi új tudományos eredmények kerültek megfogalmazásra:

1) Elemzéseimre alapozva rámutattam arra, hogy a militarizálódó rendészeti és a rendfenntartó szemléletében erősödő honvédelmi hivatásrendek együttműködésének szükségességét indokolja a dinamikusán változó, kölcsönösen függő biztonsági környezet, amelynek közvetlen és közvetett hatásai elleni adaptív védekezés kizárólag összkormányzati megközelítésű környezetben, esetenként közös döntéshozatali rendszer alkalmazásával kezelhetők.

2) Kutatásom eredménye alátámasztotta azt a feltételezésem, hogy a szervezett bűnelkövetési formák is dinamikusán fejlődnek világszerte, illetve összekapcsolódnak más biztonsági kihívásokkal, kockázatokkal és fenyegetésekkel, amelyek elleni hatékony fellépés alapvetően a rendészeti szervek által koordinált, hazai hivatásrendek nemzetközi együttműködése alapján lehet sikeres.

3) Rámutatottam a rendészeti és honvédelmi hivatásrendek szervezeti kultúrájának objektív és szubjektív elemeire, illetve annak evolúciós folyamatát döntően befolyásoló tényezőkre, amelyek megvalósítása és működtetése a rendészeti és honvédelmi hivatásrendek vezetői oldalról megújuló szemléletet és módszereket, az állomány részéről a kollektív tudat alapján megvalósuló adaptív hozzáállást, mindkét részről pedig kölcsönös bizalmat és türelmet igényelnek, a hatékonyabb működés érdekében.

4) Elemzéseimre alapozva bizonyítottam, hogy a rendészeti és honvédelmi hivatásrendek működésének kölcsönösen egymásra ható rendszerében egy közös, integrált információs és fogalmi bázison alapuló kollektív tudat képződik, ami a küldetésalapú vezetésszemlélet alkalmazásakor alapját képezi a közös döntéshozatalnak, a kezdeményező együttműködésnek, a hatékony végrehajtásnak.

5) Kutatásaim eredményeképpen megalkottam az Integrált Biztonsági Együttműködési Modell (IBEM modell) gyakorlatban alkalmazható elméleti keretrendszerét, ami:

- Magyarország biztonsági környezete által determinált, összkormányzati megközelítésű átfogó szemlélet alapján 5 alapelvre épül,
- differenciáltan veszi figyelembe a békeidőszaki általános együttműködés, a különleges jogrendi, valamint az ad hoc alapon létrejövő, operatív együttműködési formákat,
- a dinamikus változó biztonsági környezet kihívásaira adandó interaktív hivatásrendi együttműködés szintenként csoportosított kooperatív viszonyrendszerét tartalmazza,

továbbá egyidejűleg megtestesíti a közös döntéshozatal és a vezetés-irányítás kialakításának szükségességét.

A kutatási eredmények gyakorlati felhasználhatósága, ajánlások, további kutatást igénylő területek

A kutatás célkitűzései alapján kidolgozott tudományos eredmények az alábbi területeken hasznosíthatók:

1. Képzés, oktatás, kiképzés, felkészítés területén:
 - Nemzeti Közszerológálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar képzési rendszerében,
 - Nemzeti Közszerológálati Egyetem Rendészettudományi Kar képzési rendszerében,
 - a MH Összhaderőnemi Különleges Műveleti Parancsnoksága állományának felkészítése során,
 - a Terrorelhárítási Központ kiképzési, felkészítési tevékenységében,

- a védelmi igazgatási tevékenység képzési rendszerében,
- a különleges jogrendi feladatokra való felkészítés, kiképzés rendszerében,
- a rendészeti szervek vezető kiválasztási, vezetőképzési rendszerében,
- a MH vezető kiválasztási, vezetőképzési rendszerében.

Az oktatás területén kiemelten hasznosíthatók a kutatás eredményei a Nemzeti Közzolgálati Egyetem képzési rendszerében, különös tekintettel a közös közzolgálati gyakorlatok szervezése, tervezés, illetve az azokra való felkészülés és a végrehajtás során, valamint vezetéselméleti oktatás során. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a hivatásrendek közötti együttműködést és interoperabilitást jelentősen javíthatja a közös vezetői képzések bevezetése, mint például a vezérkari tanfolyamok, vagy ha a rendészeti vezetőképző programokat megnyitják a másik hivatásrend részére is.

2. A gyakorlati területen történő felhasználás lehetőségei:

- a Magyar Honvédség biztonsági kihívások kezelésében érintett szervezeti számára,
- a rendészeti szervek – különös tekintettel a Rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal – biztonsági kihívások kezelésében érintett szervezeti számára,
- kiemelten a Terrorelhárítási Központ számára,
- a Belügyminisztérium számára,
- a Honvédelmi Minisztérium számára,
- a Védelmi Igazgatási Hivatal számára,
- a vármegyei területi védelmi bizottságok számára.

A kutatás eredményei kiemelten hasznosíthatók a 21. század biztonsági kihívásainak, kockázatainak és fenyegetéseinek kezelésében résztvevő szervezetek vezetői és végrehajtói állományára tekintetében.

3. További kutatást igénylő területek:

- A Magyar Honvédség és különös tekintettel a rendészeti szervek szervezeti kultúrájának fejlesztési területeinek kutatása kiemelte területnek mutatkozik.
- A vezetés-irányítási rendszerek, különös tekintettel a küldetésalapú vezetésszemlélet rendészeti szervek rendszerébe történő integrálásának lehetőségei további kutatások tárgyát képezhetik.
- Az interoperabilitás, vagyis a különböző hivatásrendek közötti műveleti együttműködési képesség továbbfejlesztése elengedhetetlen a hatékony kooperáció érdekében. E területen mélyreható kutatás szükséges annak megértése érdekében, hogy milyen

technológiai, kommunikációs és operatív akadályok állnak fenn, és hogyan lehet azokat leküzdeni.

- A legújabb technológiai fejlesztések és innovációk hatásainak vizsgálata a hivatásrendek közötti együttműködésre, különösen a kiberbiztonság és a digitális kommunikációs eszközök terén.
- A hivatásrendek közötti együttműködést támogató képzési és oktatási programok hatékonyságának értékelése. Kutatásra van szükség annak érdekében, hogy felmérjük a közös képzési programok és gyakorlatok hatását a hivatásrendek közötti kooperációra.
- A hivatásrendek közötti együttműködést befolyásoló pszichológiai és emberi tényezők mélyreható elemzése, beleértve a motiváció, csapatszellem és munkahelyi elégedettség kérdéseit.

Ezek a kutatási területek segíthetik a hatékonyabb együttműködési stratégiák és módszerek kidolgozását, amelyek javítják a rendészeti és honvédelmi hivatásrendek közötti kooperációt és eredményességet, ezáltal a nemzeti ellenálló képességet.

Publikációs jegyzék

1. Bertalan Dávid: A biztonsági szektor speciális vonásai. Felderítő Szemle, 2017-3-4 pp. 28-44.
2. Bertalan Dávid: A hibrid hadviselés és az álhírek néhány összefüggése. Felderítő Szemle, 2019-3. pp. 23-38.
3. Bertalan Dávid: Narkoterrorizmus Mexikóban. Hadtudományi Szemle 13. évfolyam 2020. 2. szám pp. 163–177.
4. Bertalan Dávid: The role of law enforcement in countering hybrid warfare. Hungarian Defence Review különszám – 2021. Vol. 149.1-2. pp. 35-46.
5. Bertalan Dávid: Rendészeti vezetés dinamikusan változó környezetben. Magyar Rendészet, 2021-3. pp. 113-126.
6. Bertalan Dávid: A tömeges migrációs válság, valamint a rendészet és a honvédelem kapcsolata. Hadtudományi Szemle 15. évf. 2022. 3. szám pp. 21-32.
7. Bertalan Dávid: A rendészet szerepe a hibrid hadviselés elleni fellépés során. Rendészet-Tudomány-Aktualitások 2020. című konferencia tanulmánykötet pp. 45-54.

8. Bertalan Dávid: Közös ügyeink – a rendészet és a honvédelem kapcsolata. Hadtudomány és a 21. század tanulmánykötet, 2022. pp. 289-297.

Szakmai és tudományos önéletrajz

Bertalan Dávid egy. alezredes a celldömölki Berzsényi Dániel Gimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait, amelyet követően a Rendőrtiszti Főiskola bűnügyi szakán szerzett diplomát. A főiskolai tanulmányai alatt az Erasmus program keretében egy félévet az Egyesült Királyságban, Leicesterben tanult, a De Monfort Egyetemen. 2009-ben a Köztársasági Őrezredhez szerelt fel a Rendőrség állományába. Munkája során személyvédelmi és műveleti területen dolgozott, 2013-tól az Országgyűlési Őrség állományában dolgozik, 2015-től különböző vezetői beosztásokban, 2023-tól a Személyvédelmi Főosztályt vezeti. A különböző társszervekkel történő együttműködés is szerves részét képezi a napi munkájának, mind a rendészeti, mind a honvédelmi szervezetekkel. 2014-ben rendészeti vezető mesterdiplomát szerzett a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Rendészettudományi Karán. Ezt követően 2018-ban okleveles biztonság- és védelempolitikai szakértő mesterdiplomát szerzett a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Nemzetközi- és Európai Tanulmányok Karán. Angol nyelvből felsőfokú, német nyelvből középfokú nyelvvizsgálattal rendelkezik. A biztonságpolitikai szakon végzett tanulmányai során tagja volt a Nemzetbiztonsági Szakkollégiumnak. A kutatási témájában ötvözte a hazai és nemzetközi tanulmányait, illetve munkája során szerzett tapasztalatait. Publikációit magyar és angol nyelven készítette. Publikációinak témái a dinamikusan változó biztonsági környezet, a rendészeti szervek és a Magyar Honvédség vezetés-irányítási rendszerei, az együttműködés szempontjából releváns biztonsági kihívások. Rendszeresen részt vesz hazai és nemzetközi tudományos konferenciákon.